

Kronični zapleti sladkorne bolezni

OŠ

ZAPLETI SLADKORNE BOLEZNI, KRONIČNI ZAPLETI, MAKROVASKULARNI ZAPLETI, MEŠANI ZAPLETI, DIABETIČNA NOGA **2. DEL**

Sladkorna bolezen (SB), ki jo imenujemo tudi **diabetes mellitus**, je bolezen, pri kateri izmerimo povišane vrednosti **glukoze** (= sladkorja) v krvi.

Poznamo več vrst sladkorne bolezni, najpogostejši pa sta **tipa 1** in **tipa 2**.

Visoka smrtnost sladkorne bolezni je povezana predvsem z zapleti, ki jih ta lahko povzroči.

Delimo jih na:

- **AKUTNE** zaplete (hipoglikemija, diabetična ketoacidoza – DKA, diabetični aketotični hiperosmolarni sindrom – DAHS) in
- **KRONIČNE** zaplete (mikrovaskularni – zapleti na malih žilah, makrovaskularni – zapleti na velikih žilah, mešani).

Kronični zapleti sladkorne bolezni so najpogostejši vzrok smrti bolnikov s sladkorno boleznijo. Razvijajo se **tekom življenja** s hiperglikemijo, ki povzroča okvare organov. Postopek zgodnjega odkrivanja zapletov imenujemo **presejanje in ga izvajamo pri vseh bolnikih s sladkorno boleznijo**.

Kronične zaplete razdelimo:

Makrovaskularni kronični zapleti so:

- **srčno-žilni zapleti**: možganska kap, srčni infarkt, koronarna bolezen in periferna arterijska okluzivna bolezen, ki prizadene predvsem noge.

Makrovaskularni kronični zapleti niso značilni le za sladkorno bolezen, a se ob njej razvijajo hitreje.

MOŽGANSKA KAP

Možganska kap je **akutno stanje**, ki se pojavi, ko je **dotok krvi v možgane prekinjen**, kar lahko privede do poškodbe možganskega tkiva in izgube nevroloških funkcij.

SRČNI INFARKT

Srčni infarkt je akutno **stanje**, ki nastane, ko je prekinjen dotok krvi skozi **koronarne arterije**, ki oskrbujejo srce s kisikom, kar povzroči **poškodbo srčne mišice**.

KORONARNA BOLEZEN

Koronarna bolezen je **bolezen srca**, pri kateri pride **do zoženja koronarnih arterij** zaradi odlaganja maščob in plakov na notranjih stenah arterij, kar lahko povzroči pomanjkanje kisika v srcu.

PERIFERNA ARTERIJSKA OKLUZIVNA BOLEZEN

Periferna arterijska okluzivna bolezen je stanje, ko **so arterije**, ki oskrbujejo periferne dele telesa, kot so noge, **zožene ali zamašene**, kar lahko povzroči bolečino, slabšo prekrvavitev in težave pri gibanju.

Med mešane zaplete uvrščamo diabetično nogo.

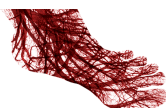
DIABETIČNA NOGA

Diabetična noga se nanaša na **skupino zapletov**, ki lahko **prizadenejo stopala** pri ljudeh s sladkorno boleznijo. Visoke ravni glukoze v krvi lahko **povzročijo poškodbe živcev** (diabetična nevropatija) in **zmanjšano cirkulacijo krvi** (periferna arterijska bolezen), kar lahko vodi v resne težave s stopali.

Prihaja do:

MAKROANGIOPATIJE

***okvara** žilja na nogah

GANGRENE

***odmrtje** tkiva na nogah

AMPUTACIJE

***odstranitev** dela / cele noge

SIMPTOMI IN ZNAKI diabetične noge

- otrplost, mravljinčenje ali izguba občutka v stopalih,
- bolečine ali nelagodje v stopalih,
- rane, odrgnine ali razjede na stopalih, ki se počasi zdravijo,
- okužbe: gnojne rane ali abscesi,
- deformacije stopal,
- slaba prekrvavitev: hladne noge, modrikasti ali blede obarvani prsti.

Zaplet sladkorne bolezni je tudi **Charcotova artropatija**. To je redka bolezen, ki prizadene sklepe, običajno stopala. Povzroči oteklino, vnetje, nestabilnost in deformacijo sklepov.

ZDAJ ZNAM:

- Visoka smrtnost sladkorne bolezni je povezana predvsem z akutnimi in kroničnimi zapleti, ki jih ta lahko povzroči.
- Kronični zapleti se razvijajo tekom življenja s hiperglikemijo, ki povzroča okvare organov.
- Kronične zaplete lahko razdelimo na mikrovaskularne, makrovaskularne in mešane.
- Med makrovaskularne kronične zaplete uvrščamo možgansko kap, srčni infarkt, koronarno bolezen in periferno arterijsko okluzivno bolezen.
- Med mešane kronične zaplete uvrščamo diabetično nogo.

Kronični zapleti sladkorne bolezni

OŠ

ZAPLETI SLADKORNE BOLEZNI, KRONIČNI ZAPLETI, MAKROVASKULARNI ZAPLETI, MEŠANI ZAPLETI, DIABETIČNA NOGA

2. DEL

Vaje za utrjevanje

1. S čim je povezana visoka smrtnost sladkorne bolezni?
2. Kako delimo zaplete sladkorne bolezni?
3. Zakaj kronični zapleti predstavljajo veliko težavo? Kako se razvijajo? Kako jih odkrivamo?
4. Kako kronične zaplete razdelimo?
5. Na kratko predstavi markovaskularne kronične zaplete.

6. Predstavi diabetično nogo, opredeli, do česa lahko vodi (makroangiopatija, gangrena, amputacija). Navedi nekaj simptomov in znakov.

7. Kaj je Charcotov sklep? Kako ga še imenujemo?

Kronični zapleti sladkorne bolezni

OŠ

 ZAPLETI SLADKORNE BOLEZNI, KRONIČNI ZAPLETI, MAKROVASKULARNI ZAPLETI, MEŠANI ZAPLETI, DIABETIČNA NOGA **2. DEL**

Vaje za utrjevanje – rešitve

1. S čim je povezana visoka smrtnost sladkorne bolezni?

Visoka smrtnost sladkorne bolezni je povezana predvsem z zapleti, ki jih ta lahko povzroči.

2. Kako delimo zaplete sladkorne bolezni?

Delimo jih na **akutne** zaplete (hipoglikemija, diabetična ketoacidoza – DKA, diabetični aketotični hipersmolarni sindrom – DAHS) in **kronične** zaplete (mikrovaskularni, makrovaskularni, mešani).

3. Zakaj kronični zapleti predstavljajo veliko težavo? Kako se razvijajo? Kako jih odkrivamo?

Kronični zapleti predstavljajo glavno težavo, saj so najpogostejši vzrok smrti bolnikov s sladkorno boleznijo. Razvijajo se **tekem življenja** s hiperglikemijo, ki povzroča pomembnejše okvare organov. Postopek zgodnjega odkrivanja zapletov izvajamo pri vseh bolnikih, t.j. **presejanje**.

4. Kako kronične zaplete razdelimo?

Kronične zaplete lahko razdelimo na:

- **mikrovaskularne** (diabetična retinopatija, nefropatija, nevropatija),
- **makrovaskularne** (možganska kap, srčni infarkt, koronarna bolezen, periferiarna arterijska okluzivna bolezen) in
- **mešane** (diabetična noga).

5. Na kratko predstavi markovaskularne kronične zaplete.

Možganska kap je **akutno stanje**, ki se pojavi, ko je **dotok krvi v možgane moten**, kar lahko privede do poškodbe možganskega tkiva in izgube nevroloških funkcij.

Srčni infarkt je **stanje**, ki nastane, ko pride do **blokade koronarnih arterij**, ki oskrbujejo srce s kisikom, kar povzroči **poškodbo srčne mišice**.

Koronarna bolezen je **bolezen srca**, pri kateri pride **do zoženja ali blokade koronarnih arterij** zaradi odlaganja maščob in plakov na notranjih stenah arterij, kar lahko povzroči pomanjkanje kisika v srcu.

6. Predstavi diabetično nogo, opredeli, do česa lahko vodi (makroangiopatija, gangrena, amputacija). Navedi nekaj simptomov in znakov.

Diabetična noga se nanaša na **skupino zapletov**, ki lahko **prizadenejo stopala** pri ljudeh s sladkorno boleznijo. Visoke ravni glukoze v krvi lahko **povzročijo poškodbe živcev** (diabetična nevropatija) in **zmanjšano cirkulacijo krvi** (periferna arterijska bolezen), kar lahko vodi v resne težave s stopali.

Prihaja do:

- **makroangiopatije**: okvare žilja na nogah,
- **gangrene**: razkroj tkiva na nogah ali
- **amputacije** (končna faza): odstranitev dela ali cele noge.

Simptomi in znaki diabetične noge:

- otrplost, mravljinčenje ali izguba občutka v stopalih,
- bolečine ali nelagodje v stopalih,
- rane, odrgnine ali razjede na stopalih, ki se počasi zdravijo,
- okužbe: gnojne rane ali abscesi,
- deformacije stopal,
- slabša prekrvavitev: hladne noge, modrikasti ali blede obarvani prsti.

7. Kaj je Charcotov sklep? Kako ga še imenujemo?

Pogost zaplet ob diabetični nogi je Charcotova artropatija ali Charcotov sklep. To je redka bolezen, ki prizadene sklepe, običajno stopala. Kaže se v oteklini, vnetju, nestabilnosti in deformaciji sklepa.